

JULIA BURGERS-DROST

Onderweg naar huis

UITGEVERIJ GLB
DEVENTER

‘Eindelijk een baan, een báán! Mama, waarom ben je nu niet blij voor me?’

Susan Schutte danst door de woonkamer van haar ouderlijk huis, de brief met de bevestiging in haar hand.

‘Je had een baan, lieverd. Klassenassistente is óók een leuke job. Bovendien kun je voordelig thuis wonen, vlak dat niet uit. Straks betaal je een kapitaal voor een kleine kamer, dan moet je voor je eigen eten zorgen en de was, de wás! Nu mik je alles wat gewassen moet worden zonder problemen in de wasmand en vind je het gevouwen en gestreken terug in je kamer.’

Susan is stil blijven staan, de brief nog steeds in haar opgeheven hand. Ze beseft dat haar moeder moeite heeft de dochter te laten gaan. Heel even is ze met mam begaan en ziet ze haar zoals een buitenstaander dat zou doen.

Met gedempte stem zegt ze: ‘Mama, ik ben

vierentwintig. En al langer dan een jaar werk ik beneden mijn niveau. Nu krijg ik de kans, mam. De kans om te laten zien wat ik kan. Ik heb het vak in de vingers, dat roep je zelf toch ook altijd? Toe, vertrouw me een beetje meer. Of ben je bang dat ik, eenmaal van huis, jullie de rug toedraai? Nou, daar hoeven pa en jij nooit bang voor te zijn, lieve mam.'

Ze loopt op haar moeder toe en omarmt haar.

'Nou ja...' snuft haar moeder. 'Ik ben egoïstisch. Maar dat komt omdat ik zo gek met je ben. Vanaf je geboorte...'

Susan geeft haar moeder een klapzoen. 'Laat ik dat nou eerder hebben gehoord... twee jochies en toen een dochter. Je droomde de eerste nacht al van lakschoentjes en jurkjes met kant. Mam, als de relatie met je kind goed is, kan het kind naar het uiteinde van de wereld gaan, en gaat de moeder in het hart mee. Zo, dat is het. En nu ga ik bellen... iedereen moet het weten!'

Ze rent naar boven en op haar kamer stort ze zich op het bed. Een ander leven, een nieuw leven. Andere mensen, nieuwe indrukken en nog veel meer. Mama? Die zal wennen en ze weet zeker dat haar moeder binnenkort

beretrots op haar is. Susan, de schooljuf, ergens in het noorden van het land. Ze grijpt naar de telefoon en toetst het eerste nummer in dat in haar opkomt.

In het weekend komen de broers thuis. Ron, de oudste, studeert psychologie en laat regelmatig zijn familie 'meegenieten' van zijn kennis. Hij weet de reactie van zijn moeder op Susans nieuwe baan haarfijn te beschrijven. Ook wat mam eraan kan doen om de jongste los te laten. Uiteindelijk komt hij met damesbladpsychologie: het legenestsyndroom.

Lars, de muzikaalste van de familie, komt zelden thuis in het weekend. Hij speelt in een band en worstelt om hogerop te komen, wat niet echt wil lukken. Ook schrijft hij teksten voor artiesten die nog moeten beginnen of met een moeizame start bezig zijn, dus weinig kunnen betalen. Zijn zus helpt hem plagend aan ideeën: Ik houd van jou, 'k sta in de kou, te wachten voor je raam. Wij saam, sá-ha-haam!

Steevast levert het haar een achtervolging op, want Lars neemt zijn vak ernstig op. Zijn ouders vinden het milieu waarin hij verkeert, niets voor hem. Vaak vrezen ze het ergste: af-

zakken, dat is een reële mogelijkheid. Hij is wel zo wijs niet te grijpen naar geestverruimende middelen.

Ze bidden voor hem en wensen de tijd terug toen hij op een jongenskoortje zat en met heldere stem gospels zong.

Susans vrolijkheid zorgt voor een prettig weekend. De broers beloven te helpen als het op verhuizen aankomt. ‘Als je maar niet met een stijve noordeling aan komt zetten, Suusje.’

Susan zegt nog niet toe te zijn aan een vaste relatie. Eerst wil ze de wereld laten zien waartoe ze allemaal in staat is!

Dan is het zover: Susan gaat op weg. Ter oriëntatie, zo noemt ze het. Op zoek naar een kamer, de school bekijken en zien wat er in een klein dorp, dat onder de rook van een stad is gesitueerd, zoal te doen is. Ze mag haar moeders kleine wagen gebruiken en na veel waarschuwingen – het ene oor in en het andere uit – koerst ze naar het noorden des lands. De afstand valt haar mee, wat zeuren de mensen toch over ‘uithoeken’? Op de borden ziet ze dat Amsterdam nog geen honderd kilometer gaans is, vanuit het noorden. Dank-

zij haar moeders tomtom vindt ze de weg zonder enige inspanning. Ze is zo opgewonden dat ze tegen de juffrouw die haar de weg wijst, terugpraat. ‘Miep, wat vertel je me nou? Moet ik echt van rijbaan veranderen? Top, je hebt nog gelijk ook.’

Het dorp.

Een elegante omgeving met veel groen. Een straat met veel oude huizen, goed onderhouden. Net als de tuinen. En bomen. Wie zei ook weer dat er bijna geen boom in het noorden is te vinden? De tuin van de pastorie is een en al boom, in het midden een dikke beuk. Misschien wel meer dan honderd jaar oud. Susan legt Miep het zwijgen op en rijdt kriskras door het plaatsje. Sloten, ze ziet véél water dat de schoonheid van gebogen wilgen weerspiegelt. Bruggetjes over het water die naar de huizen leiden.

Als ze bijna door het dorp heen is, ontdekt ze een ‘buiten’, wat zelfs voor iemand van koninklijken bloede een goed onderkomen zou zijn.

Ze keert de auto en gaat op zoek naar de nieuwbouw waar de school te vinden moet zijn.

Net als ze denkt de hulp van Miep weer te

moeten inroepen, ontdekt ze het schoolgebouw. Niet oud, maar zeker niet nieuw. Een groot plein met speeltoestellen en een paar bomen. Rondom een hek waar een heg tegenaan is geplant. De ramen zijn, zoals overal op alle scholen, versierd. Herfstbladen van papier zijn tegen het glas geplakt. Ze vormen een slinger met aaneengeregen echte bladeren.

Ze parkeert de auto naast een paar andere op een kleine, daarvoor bestemde plek op de hoek van de straat.

Motor af, lichten uit. Stilte.

Even diep ademhalen. En dan... o nee, eerst mam bellen dat ze veilig is aangekomen.

‘Alles goed, lieve mam. Ik sta voor het gebouw dat ik dadelijk bestorm. De rit? Prima! Dankzij Miep. Wie Miep is? Juist, de navigatietante. Oh help, het is speelkwartier. De horde stormt naar buiten. Je hoort van me, mam!’

Een blik in het achteruitkijkspiegeltje. Een hand in plaats van een kam die door het schouderlange, lichtbruine haar gaat. Ogen, die dezelfde kleur als het haar hebben, alsof ze het zo heeft uitgezocht. Nee, een schoonheid vindt ze zichzelf niet. Maar ze kan er mee door. 's Zomers een velletje met sproet-

jes, echt bruin worden zit er niet in. Als ze vroeger thuis over haar uiterlijk klaagde, zei haar moeder vaak: ‘Als je lacht ben je het geweldigste meisje van het land.’

Nou ja, moeders!

Ze heeft zich met zorg gekleed, al zou je dat volgens haar vader niet zeggen.

Eigentijds, pa, zo is het.

Met haar handtas onder een arm geklemd loopt ze naar het hek dat maar moeizaam open is te krijgen. Een paar jongens komen haar te hulp. Is ze de schoolarts? Niet. De fotograaf dan? Ook al niet. Ze heeft geen kind bij zich, dus is ze ook al geen moeder. Onder-tussen heeft Susan de brede voordeur bereikt die wijd open staat.

Een blondine van ongeveer haar leeftijd stapt net naar buiten. Donkere maillot, mini-rokje en een vrolijke bloes erboven, over de schouders hangt nonchalant een vest.

‘Ha! Jij bent natuurlijk Susan. Dat kan niet anders. Welkom!’

Susan wordt nog net niet omhelsd, maar veel schelen doet het niet. ‘Ik zal je naar de baas brengen. Hij is vandaag in een opperbeste stemming! Eindelijk een juf... We hebben zitten tobben met invalsters. Getrouwde vrou-

wen uit de regio en telkens een andere die weer over alles ingelicht moest worden.'

Susan voelt dat ze straalt. Ze is welkom.

De directeur, Pelle Haagen, heeft ze al tijdens haar proefles ontmoet. Hij stelt haar aan de collega van groep vijf en zes voor en neemt haar daarna mee naar het 'kamertje'.

'Zo zien we elkaar dus terug. Susan Schutte, welkom.' Ze wisselen wat wetenswaardigheden uit, tot een oudere vrouw, een invalster, koffie komt brengen.

Tussen twee happen van een speculaasje door zegt Susan: 'Het is dus een tijdelijke baan. Waar komt dat tijdelijke vandaan?'

Pelle komt met cijfers over het wisselende leerlingenaantal. 'Dat loopt terug. Zeker hier in het noorden. Jonge mensen willen vaak weg. Vroeger had je hier praktisch alleen boerenkinderen. Maar ook de agrariërs hebben het zwaar te verduren. We hopen je baan tegen de zomer te kunnen prolongeren.'

Als het speelkwartier voorbij is, stelt Pelle voor dat Susan rondkijkt. 'Je stapt zonder meer een lokaal binnen, het staat je vrij. Je moet maar snel wennen, ze zullen je helpen waar nodig.'

Het wordt een ochtend boordevol indruk-

ken. De jongens die geholpen hebben het hek te openen, roepen voldaan dat ze al dachten met een nieuwe juf van doen te hebben.

De groep die Susan begin volgende maand de hare mag noemen, is niet groot. Nog geen twintig kleuters. De invallende juf vertelt dat ze zelf begonnen is met klassen van midden dertig kinderen. 'En de generatie vóór me roept dat ze toen midden veertig kleuters in een groep hadden. Ze werkten in die tijd ook nog klassikaal.'

Als er iets aan veranderingen onderhevig is, mag je onderwijs roepen, weet Susan uit vele verhalen.

Om kwart voor twaalf gaat de school uit. Het gaat er net zo toe als op alle andere scholen van Nederland. Onrustige kinderen die zich, soms met de fiets nog aan de hand, laten gaan zodra ze op straat staan.

Susan loopt mee met haar aanstaande groepje. Ze ziet de nieuwsgierige blikken van wachtende ouders. Ze doet haar best vriendelijk te kijken, om een positieve eerste indruk te maken.

Tussen de middag gaan de mannelijke collega's naar huis, ze wonen in het dorp. Ineke Slot, de juf van groep drie en vier, zegt buiten